

POSTANOWIENIE

Dnia 7 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

w sprawie J.D.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 7 stycznia 2026 r.

zażalenia obrońcy skazanego

na zarządzenie Zastępcy Przewodniczącego Wydziału Karnego Sądu Okręgowego
w Szczecinie

z dnia 25 września 2025 r., sygn. akt IV WKK 70/25,

o odmowie przyjęcia kasacji

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. w zw. z art. 530 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

zaskarżone zarządzenie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

Zarządzeniem Zastępcy Przewodniczącego Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 25 września 2025 r., sygn. akt IV WKK 70/25, odmówiono przyjęcia kasacji złożonej przez obrońcę skazanego J.D. od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 2 lipca 2025 r. w sprawie IV Ka 615/25, utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 30 października 2024 r. sygn. akt VI K 501/22. Odmowę uzasadniono ustawową niedopuszczalnością kasacji wniesionej od wyroku skazującego na karę grzywny i nie opartej na uchybieniach procesowych wymienionych w art. 439 k.p.k.

Powyższe zarządzenie zaskarżył obrońca skazanego podnosząc zarzuty:

- „1. *Naruszenie art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 523 § 1 k.p.k. - przez ograniczenie się do ogólnikowego stwierdzenia niedopuszczalności kasacji bez jednoznacznego wskazania, która z ustawowych przesłanek odmowy (art. 120 § 2 k.p.k.; art. 429 § 1 k.p.k.; „oparcie na innych powodach niż z art. 523. § 1”) stanowiła podstawę rozstrzygnięcia, co uniemożliwia efektywną kontrolę instancyjną w trybie art. 530 § 3 k.p.k.;*
2. *Przekroczenie granic wstępnej selekcji kasacji - przez dokonanie materialnej kwalifikacji zarzutów na etapie preselekcji w sposób wykraczający poza standard badania „formalno-wstępnego”, podczas gdy-jak akcentuje judykatura - wątpliwości co do kwalifikacji zarzutu i jego relacji do art. 523 § 1 k.p.k. powinny skutkować przekazaniem sprawy/ y I Sądowi Najwyższemu, który jako sąd kasacyjny jest właściwy do rozstrzygania takich kwestii merytorycznych;*
3. *Naruszenie standardu uzasadnienia decyzji procesowej - przez sporządzenie zarządzenia w sposób lakoniczny, niepozwalający odczytać tok rozumowania organu co do kumulatywnego zastosowania art. 523 § 2 k.p.k. oraz odmowy przyjęcia z przyczyny „innej niż art. 523 § 1 k.p.k.”, co w praktyce tamuje prawo do sądowej kontroli i stoi w sprzeczności z przyjmowanym przez Sąd Najwyższy prokonstytucyjnym standardem rozpoznawania zażaleń na odmowy przyjęcia kasacji;*
4. *Nadmierny formalizm ograniczający dostęp do kontroli kasacyjnej - przez. nieuwzględnienie zasady pro actione przy wykładni przesłanek z art. 530 §2 k.p.k., tj. rozstrzygania wątpliwości co do kwalifikacji zarzutów na rzecz dopuszczenia kognicji Sądu Najwyższego, o ile skarżący formułuje zarzuty w kategoriach „rażącego naruszenia prawa” z art. 523 § 1 k.p.k. (przy pełnej świadomości ograniczenia z art. 523 § 2 k.p.k.).”*

Wskazując na powyższe zarzuty, obrońca wniósł o „*uchylenie zaskarżonego zarządzenia i nakazanie przyjęcia kasacji do dalszego biegu ewentualnie - uchylenie zarządzenia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozważenia przyjęcia kasacji z uwzględnieniem poniższych wytycznych.*”

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Zażalenie jest niezasadne w stopniu oczywistym. Zgodnie z art. 523 § 2 k.p.k. kasację na korzyść można wnieść jedynie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Ograniczenie to nie obejmuje tylko kasacji wywiezionej przez podmiot szczególny lub z powodu bezwzględnych przyczyn odwoławczych (art. 523 § 4 pkt 1 i 2 k.p.k.). W niniejszej sprawie kasację wniesiono od prawomocnego wyroku, mocą którego J. D. skazano na karę grzywny. Co istotne, w kasacji nie wskazano zarzutu z art. 439 § 1 k.p.k. tak jeśli chodzi o formalne określenie uchybień, jak i nie opisano w uzasadnieniu kasacji (art. 526 § 1 k.p.k.) uchybień, które mogłyby być kwalifikowane z art. 439 § 1 k.p.k. Oznaczało to, że wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia był niedopuszczalny, co skutkowało wydaniem zarządzeniem. W przedmiotowym zażaleniu skarżący nie przedstawił żadnych powodów, które mogłyby wskazywać na to, by zarządzenie było dotknięte jakimkolwiek uchybieniem, a zarzuty dowodzą jedynie niezrozumienia wskazanej instytucji. Zatem pokrótce, podstawa odmowy przyjęcia kasacji została wskazana i jest oparta na przepisach prawa, które nakładają na przewodniczących (prezesów) wydziałów odwoławczych kontrolę wnoszonych kasacji pod kątem spełnienia warunków formalnych. Nie mogło dojść do „nadmiernego formalizmu” czy przekroczenia granic selekcji, albowiem po prostu skarżący wniósł niedopuszczalną kasację, a wskazane przepisy prawa nakładają obowiązek kontroli wnoszonego nadzwyczajnego środka zaskarżenia i w ramach tych obowiązków kontrole taką wdrożono.

Dla celów szkoleniowych zatem trzeba przypomnieć skarżącemu, że przepis art. 531 § 1 k.p.k., nakazuje pozostawić bez rozpoznania przyjętą kasację, jeżeli jej przyjęcie nastąpiło na skutek niezasadnego przywrócenia terminu lub gdy nie odpowiada ona przepisom wymienionym w art. 530 § 2 k.p.k. Przepisami tymi są art. 120 § 2, art. 429 § 1 i art. 523 § 1 k.p.k. W art. 429 § 1 k.p.k. mowa o sytuacji, gdy środek odwoławczy (w tym przypadku kasacja) został wniesiony po terminie lub przez osobą nieuprawnioną **albo jest niedopuszczalny z mocy ustawy**. Z tą ostatnią okolicznością mamy właśnie do czynienia w niniejszym postępowaniu (o czym wyraźnie jest mowa w uzasadnieniu zaskarżonego zarządzenia). Jak bowiem wynika z treści art. 523 § 2 k.p.k., „kasację na korzyść można wnieść jedynie w

razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania", a ograniczenie to, zgodnie z art. 523 § 4 k.p.k., nie obowiązuje jedynie w przypadku kasacji wnoszonych przez tzw. podmiot szczególny (określony w art. 521 § 1 i 2 k.p.k.) lub wnoszonych z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. Tymczasem w sformułowanych w kasacji zarzutach, także jej uzasadnianiu obrońca skazanego nie zawarł żadnych okoliczności, które czy to wprost czy pośrednio odwoływałyby się do zaistnienia tzw. bezwzględnej podstawy odwoławczej, wymienionej w art. 439 k.p.k. Opisane w kasacji uchybienia dotyczyły wyłącznie rażącego naruszenia prawa materialnego oraz procesowego i nie były one ani formalnie (poprzez literalne wskazanie w jego treści), ani merytorycznie zarzutami wskazującymi na uchybienie o randze tzw. bezwzględnej przyczyny odwoławczej. Odczytanie treści wskazywanych przez obrońcę uchybień nie budzi żadnych wątpliwości interpretacyjnych. Dlatego też kasację obrońcy skazanego słusznie uznano za niedopuszczalną, a w konsekwencji pozostawiono bez rozpoznania.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[WB]

[a.ł]